

Anders Adelcreutz: Tal om nordiskt samarbete vid ambassadörmötet 2024

Datum

28 augusti 2024

Plats

Helsingfors

Omständigheter

Anders Adlercreutz är Finlands minister för nordiskt samarbete och ansvarar för att leda och samordna Finlands arbete inom Nordiska ministerrådet.

Delar av talet hölls på finska. Dessa delar är översatta till svenska av utrikesministeriet i Finland.

1 Ärade ambassadörer,

Som nyttillträdd minister med ansvar för nordiskt samarbete uppskattar jag
5 möjligheten att få träffa er och delta i ambassadörmötets program. Finlands
utrikesrepresentation är en viktig del av utrikesförvaltningen, och ert arbete har
blivit allt viktigare i dagens snabbt föränderliga, internationella omvärld. I detta
sammanhang vill jag tacka hela utrikesförvaltningens personal både i Finland
och ute i världen för er värdefulla arbetsinsats.

10 Som ny nordisk samarbetsminister är det också fint att kunna konstatera att de
nordiska länderna är våra närmaste partner, och att Norden är vår referensram
när vi ser på världen. Inte minst därför är jag speciellt glad över att Sveriges
utrikesminister, Tobias Billström, är med oss på ambassadörsdagarna i år.

15 Under de senaste åren har betydelsen av det nordiska samarbetet blivit allt
tydligare. Nästa år är det Finlands tur att vara ordförande i Nordiska
ministerrådet. Ordförandeskapet genomförs i samarbete med Åland, och
förberedelserna pågår för närvarande inom olika förvaltningsområden.
Ordförandeskapet ger oss möjlighet att bidra till arbetet med att uppnå de
20 nordiska ländernas gemensamma mål och att stärka Finlands profil i Norden.

Bästa åhörare,

Finland har långsiktigt betonat vikten av nordiskt samarbete. I det nuvarande
25 regeringsprogrammet tas de nordiska länderna och det nordiska samarbetet upp
i flera sammanhang inom en rad olika politikområden. Utgångspunkten är att

Finland arbetar aktivt som en del av den nordiska referensgruppen, fördjupar den nordiska integrationen och strävar efter att undanröja gränshinder mellan länderna. För Finland är det också viktigt att ytterligare fördjupa samarbetet mellan de nordiska och baltiska länderna.

Förutom regeringens starka stöd, finns det också ett starkt stöd för det nordiska samarbetet bland befolkningen. Många civilsamhällesorganisationer, företag och olika nätverk bäddar för en aktiv kontakt. Man rör sig mellan de nordiska länderna för att jobba eller studera och det finns många familjer där man har familjemedlemmar på olika håll i Norden. Allt det här skapar en stark grund för samarbetet och ett behov av att utveckla samarbetet så att det motsvarar dagens behov.

I ett historiskt perspektiv har språkförhållandena och de ekonomiska, kulturella och politiska kontakterna mellan de nordiska folken format den nordiska gemenskapen. I det självständiga Finlands utrikespolitik spelade den nordiska inriktningen en viktig roll redan under mellankrigstiden, och under kalla kriget blev de nordiska länderna en viktig referensgrupp för Finland. År 1955 inträdde Finland som medlem i Nordiska rådet, som hade bildats av Danmark, Island, Norge och Sverige i syfte att främja interparlamentariskt samarbete. En samarbetsöverenskommelse mellan de fem nordiska länderna undertecknades i Helsingfors 1962, och den utgör fortfarande den rättsliga grunden för samarbetet. Internationellt sett betraktas det officiella samarbetet mellan de nordiska länderna som världens äldsta regionala partnerskap.

Ärade ambassadörer, bästa åhörare,

Målet för Sveriges ordförandeskap i Nordiska ministerrådet i år är ett säkrare, grönare och friare Norden. I mars blev Sverige också medlem i försvarsalliansen Nato. De nordiska länderna är starkt engagerade i att främja säkerhet, fred och stabilitet i hela det euroatlantiska området. Att alla fem nordiska länder nu är medlemmar i Nato ger oss också en historisk möjlighet att ytterligare intensifiera vårt samarbete.

I våras gav de nordiska statsministrarna ett gemensamt uttalande efter sitt toppmöte i Stockholm. I uttalandet betonas särskilt att det är allt viktigare att utveckla konkurrenskraften och resiliensen i det nya, försämrade säkerhetsläget som är en följd av Rysslands anfallskrig mot Ukraina. De nordiska länderna har

konsekvent fördömt Rysslands olagliga anfallskrig. Tillsammans med våra allierade och partner står vi vid Ukrainas sida, och vi har förbundit oss att ge långsiktigt stöd till Ukraina.

70 De nordiska länderna är internationellt kända för befolkningens höga kompetens- och utbildningsnivå. Det här är en viktig konkurrensfaktor och en förutsättning för hållbar ekonomisk tillväxt, vilket också stärker resiliensen i våra samhällen. Det är viktigt att det i Norden även framöver utbildas tillräckligt med kompetent arbetskraft för arbetsmarknadens behov.

75

Den gemensamma nordiska arbetsmarknaden är en väsentlig del av samarbetet, och under Sveriges ordförandeskap har vi firat den gemensamma arbetsmarknadens 70-årsjubileum. Att arbeta i ett annat nordiskt land hör till vardagen för många invånare i Norden, och också ur företagets synvinkel är det
80 viktigt med gränsöverskridande rörlighet. Det här syns tydligt särskilt i gränsområdena, såsom Öresund, Torneå och Haparanda. Öresundsbron, som förenar storstadsområdena Köpenhamn och Malmö, är en välkänd symbol för rörligheten mellan de nordiska länderna. För många finländska företag är bron en logistiskt sett viktig rutt. I framtiden kommer trafikförbindelserna mellan
85 Norden och Centraleuropa att förbättras ytterligare när Fehmarnbelt-tunneln, som förbinder Danmark och Tyskland, står klar.

Med tanke på den gemensamma nordiska arbetsmarknaden och rörligheten är det viktigt att fortsätta det målmedvetna arbetet för att undanröja gränshinder
90 mellan de nordiska länderna. Att främja fri rörlighet och integration är ett viktigt mål även för Finland. I gränshinderarbetet är det motiverat att beakta de frågor som har stor betydelse för enskilda individers möjligheter att bo och arbeta i ett annat nordiskt land. Under den senast tiden har bland annat frågor som gäller digitalisering och beskattning varit aktuella.

95

När det gäller studerandes rörlighet mellan de nordiska länderna är riktningen för närvarande huvudsakligen bort från Finland, till de övriga nordiska länderna. Till exempel Hanken har gjort ett banbrytande arbete för att uppnå större balans i detta avseende. Vi borde skapa en genuin gemensam nordisk
100 studiemarknad där det är lika sannolikt att en studerande från Stockholm överväger Åbo som studiestad som det i dag är att en studerande från Vasa överväger att flytta till Uppsala för att studera.

105 Låt oss undanröja gränshinder för både arbete och studier.

Bästa åhörare,

110 Den främsta prioriteringen under Finlands ordförandeskap i ministerrådet nästa år är målen i statsministrarnas vision och dess tre strategiska prioriteringar: ett grönt, konkurrenskraftigt och socialt hållbart Norden. Under Finlands ordförandeskap inleds visionens avgörande period, som sträcker sig fram till 2030. Det är viktigt att vi närmar oss visionens mål på ett effektivt sätt och samtidigt skapar nordisk nytta.

115 Under vårt tidigare ordförandeskap, som inföll under covid-19-pandemin, lyfte Finland fram hur viktigt det är att intensifiera det nordiska samarbetet kring försörjningsberedskap och övrig beredskap. I och med de förändringar som skett i den säkerhetspolitiska omgivningen har samarbetet inom detta område
120 fått allt större uppmärksamhet i Norden under de senaste åren. En stark prioritering under ordförandeskapet nästa år är därför att främja den övergripande säkerheten. För oss är det viktigt att stärka de nordiska ländernas resiliens och främja en övergripande och omfattande beredskap för olika kriser och hybridhot. Begreppet övergripande säkerhet är gemensamt för de nordiska
125 länderna. I detta arbete bör man beakta olika politikområden, och samarbetet mellan de nordiska länderna i ministerråden ger därför goda utgångspunkter för det.

Inom ramen för Nordiska ministerrådet har det länge funnits ett så kallat
130 Svalbard-samarbete inom hälso- och sjukvård, som innebär att varje nordiskt land till exempel har beredskap att ta emot ett visst antal patienter med brännskador från de andra nordiska länderna. Under det svenska ordförandeskapet i år antogs en deklaration om beredskap inom livsmedelsförsörjning och skog. I höst ordnas en konferens om demokratisk
135 resiliens. Kultursektorn är också aktiv och det finns mycket att ta itu med, allt från att stärka medborgarnas resiliens till att skydda kulturarv. På agendan finns också bland annat säkerhet inom energiinfrastruktur, digital beredskap, medie- och informationskunnighet och beredskapssamarbete inom transportsektorn, för att bara nämna några exempel.

140 Ett annat prioriterat tema under vårt ordförandeskap är barn och unga. Under de senaste åren har det i ministerrådets arbete lagts stor vikt vid delaktighet. Nu

145 vill vi fästa vikt vid tillgodoseendet av rättigheter i ett bredare avseende och i
synnerhet vid barns och ungas välfärd. Målet är att ta initiativ till en omfattande
rapport om barn och unga i Norden 2030.

Under Finlands ordförandeskap bör vi också satsa på HBTI-personers välfärd.
Man har till exempel talat om projekt som syftar till att stödja och utveckla den
150 offentliga datainsamlingen om HBTI-personer i Norden. Främjandet av
jämnställdhet, åtgärder mot diskriminering när det gäller kön och sexuell
mångfald samt stärkandet av rättsläget och levnadsförhållandena för HBTI-
personer kräver tillräcklig information och forskning. Därför anser vi att det är
viktigt att detta drivs vidare.

155

Ärade ambassadörer,

Även i resten av världen finns det ett intresse för det nordiska och för nordiska
lösningar. Därför är det också naturligt att i internationella sammanhang på
160 olika sätt lyfta fram det faktum att Finland hör till den nordiska familjen.
Norden är världens bästa regionvarumärke. Alltid när Finland stärker sina band
till de nordiska länderna, bildligt eller konkret, är det ur vår synvinkel ett steg i
rätt riktning. Ett aktuellt exempel på samarbete är den gemensamma nordiska
paviljongen vid världsutställningen Expo i Osaka i Japan nästa år.

165

Ni som är experter på diplomati vet att de nordiska beskickningarna samarbetar
med varandra varje dag. Kollegorna från de övriga nordiska länderna är viktiga
samarbetspartner för finländarna, och på flera stationeringsorter finns våra
beskickningar också i gemensamma lokaler. Vi ska också komma ihåg att
170 Nordiska ministerrådet kan bevilja finansiering för gemensamma projekt som
nordiska beskickningar genomför utanför Norden. Med projektfinansieringen
stöds mindre och större projekt som är gemensamma för beskickningarna och
som främjar det nordiska samarbetets vision om ett grönt, konkurrenskraftigt
och socialt hållbart Norden. Det är fint att även de finska beskickningarna
175 aktivt utnyttjar denna möjlighet.

Bästa åhörare,

I den offentliga debatten ses det nuvarande nordiska samarbetet många gånger
180 som en självklarhet, trots att det är ett resultat av årtionden av ansträngningar.
Tack vare dem har vi kunnat bygga ett allt bredare samarbete på den grund som

185 utgörs av vår gemensamma historia. Det är vårt ansvar att i vår tid fortsätta
värna om och vidareutveckla denna värdefulla tradition av samarbete, som
baserar sig på ömsesidigt förtroende.

Finland har mycket att erbjuda resten av Norden. Det är alltid nyttigt att byta
erfarenheter med varandra och samtidigt lära sig hur man löst saker på annat
190 håll. Det finns saker att lösa när det gäller gränshinder, både smått och stort, och
det ska vi ta oss an. Vi har dessutom alla möjligheter att gemensamt hitta svar på
de utmaningar framtiden för med sig. Tillsammans är vi starka.

Tack!

195

Källa

<div>Manuskript hämtat från um.fi (2025-05-07)</div>

Taggar

Politiska tal

200

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/anders-adelcreutz-tal-om-nordiskt-samarbete-vid-ambassadorsmotet-2024>

205

210

215

220